Dosarul nr. 2-2513/2023;
Nr. PIGD 2-23120655-51-2-21082023-1

Dispozitivul emis la 29 ianuarie 2024
Cererea privind întocmirea hotărârii integrale a fost depusă la data de 08 februarie 2024
Hotărârea a fost motivată integral la data de 03 aprilie 2024

H O T Ă R Â R E
în numele Legii
Judecătoria **, în componenţă:***
Preşedintele şedinţei, judecătorul Lilia Potînga
Grefier Revinghin-Trușin Elena
Cu participarea
Reprezentantul reclamantei Coban Igor
Reprezentantul pârâtului Onofrei Vitalie
În lipsa
Reprezentantului autorității tutelare **,*** a solicitat examinarea cauzei în lipsă
Reprezentantului autorității tutelare comunei Dobroești, județul Ilfov, România, a expediat prin intermediul poștei electronice raportul de anchetă socială
Examinând în şedinţă publică, în procedură generală, cererea de chemare în judecată depusă
De către
Reclamantul Rusu Liuba, născut/ă la data de *****, IDNP *****, conform buletinului domiciliat/ă pe adresa mun. *****, str. *****, domiciliul de facto *****
Împotriva
Pârâtului Rusu Denis, născut/ă la data de *****, IDNP *****, domiciliat/ă în raionul mun. *****, str. *****
Privind stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere

A c o n s t a t a t:

CIRCUMSTANȚELE CAUZEI CIVILE:

La data de 18.08.2023, avocatul Igor Coban în interesele reclamantei Liuba Rusu a depus cererea de chemare în judecată nominalizată.

În esență cererea de chemare în judecată este motivată prin următoarele.

În fapt, la data de 21 ianuarie 2022 a fost înregistrat divorțul la Serviciul de stare civilă ***** dintre reclamanta **Rusu Liuba** și pîrîtul **Rusu Denis.**

În rezultatul căsătoriei dintre reclamanta **Rusu Liuba** și pîrîtul **Rusu Denis** au rezultat 4 copii care la moment sunt minori: 1) **Rusu Tatiana** a.n. *****, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** și 4) **Rusu Victoria** a.n. *****

Reclamanta **Rusu Liuba** și pîrîtul **Rusu Denis** nu locuiesc împreună. Mai mult ca atât pârâtul **Rusu Denis** nu contribuie la întreținerea și educarea copiilor minori, anterior a acordat ocazional (foarte rar) suport pentru creșterea lor.

Respectiv reclamanta **Rusu Liuba** în căutarea unui loc de muncă s-a stabilit împreună cu copii în România împreună cu copii minori de care are grijă, crește și educă de una singurică.

La moment copii frecventează instituțiile educative din localitatea unde își au domiciliul:

1) **Rusu Tatiana** a.n. ***** - frecventează Școala Gimnazială nr. 2, Clasa 2 - C Fundeni-Dobroiești.

2) **Rusu Alexandru** a.n.***** - frecventează Școala Gimnazială nr. 2, Clasa 3 - A Fundeni-

Dobroiești .

3) **Rusu Anastasia** a.n.***** - frecventează Școala Gimnazială nr. 2, Clasa 5 - B Fundeni-Dobroiești .

4) **Rusu Victoria** a.n. *****

Menționează că stabilirea domiciliului copiilor minori cu reclamanta este în interesul superior al copiilor, deoarece până în prezent creșterea copiilor a fost în sarcina mamei, prin urmare copiii sunt atașați de mama sa, motiv pentru care consideră corect de a dispune stabilirea domiciliului acestora cu reclamanta.

Mai mult ca atât având în vedere vârsta fragedă a copiilor minori, legătură strânsă și atașamentul față de mamă, stabilirea domiciliului copiilor altfel decât cu reclamanta **Rusu Liuba** ar putea crea o traumă psihologică pentru aceștia, ar perturba dezvoltarea psihologică armonioasă a acestora.

Dat fiind faptul că copii minori domiciliază cu mama **Rusu Liuba**, iar obligația de întreținere a copiilor minori este una corelativă, solicită să fie stabilită și încasată din contul pârâtului **Rusu Denis** în beneficiul reclamantei **Rusu Liuba** pensie alimentară pentru întreținerea copililor minor în mărime fixă de 3000 (trei mii) lei pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului.

Consideră că suma de 3000 lei una derizorie în raport cu realitățile socio- economice din Republica Moldova, dar în același timp una neîmpovărătoare pentru pârâtul **Rusu Denis**, mai ales în contextul în care acesta desfășoară și activitate antreprenorială având venituri considerabile.

Sumă se corelează cel puțin cu acele condiții elementare care i le asigură mama - reclamanta **Rusu Liuba**, tuturor celor 4 copii minori. Or, **Rusu Liuba** nu deține spațiul locativ în proprietate fiind nevoită să îl închirieze, copiii frecventează instituțiile școlare și preșcolare.

Astfel, în interesul superior al copiilor minori pentru dezvoltarea armonioasă fizică, intelectuală și psihologică a copiilor este nevoie cu mult mai mult ca acest derizoriu minimal, însă reclamanta **Rusu Liuba** este angajată și ea, asigurând și partea ei corelativă de cheltuieli de întreținere, fiindu-i foarte greu mai ales în contextul de rea credință a pârâtului **Rusu Denis**.

Dat fiind faptul că reclamanta **Rusu Liuba** a solicitat în repetate rânduri pârâtului **Rusu Denis** să contribuie la întreținerea copiilor minori, iar acesta se eschivează, motiv din care solicită: încasarea pensiei alimentare începând cu **21 ianuarie 2022** data înregistrării divorțului, de la pârâtul **Rusu Denis** în beneficiul reclamantei **Rusu Liuba** în mărime de: 3000 (trei mii) lei lunar pentru fiecare copil minor, pentru întreținerea copiilor minori: 1) **Rusu Tatiana** a.n. *****, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** și 4) **Rusu Victoria** a.n. *****, până la atingerea majoratului.

Astfel, consideră relevante prevederile art. 98 alin.3 C. Familiei și dispunerea încasării pensiei alimentare din data de: **21 ianuarie 2022 -** data înregistrării divorțului.

Potrivit prevederilor art. 94 CPC pârâtul **Rusu Denis** a.n. ***** urmează să compenseze reclamantei **Rusu Liuba** a.n. ***** cheltuielile de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze, care vor fi concretizate pe măsură ce vor fi suportate.

Solicită stabilirea domiciliului copiilor minori 1) **Rusu Tatiana** a.n. 05.09.2014, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** și 4) **Rusu Victoria** a.n. ***** cu reclamanta Rusu Liuba; încasarea din contul pârâtului **Rusu Denis** a.n. ***** în beneficiul reclamantei **Rusu Liuba** a.n. ***** a pensiei de întreținere pentru copiii minori: 1) **Rusu Tatiana** a.n. 05.09.2014, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** și 4) **Rusu Victoria** a.n. *****, în cuantum fix de 3000 (trei mii) lei lunar pentru fiecare copil minor pînă la atingerea majoratului, începînd cu data de 21 ianuarie 2021, data înregistrării divorțului; compensarea tuturor cheltuielilor de judecată pe care le vor suporta cu acest proces din contul pârâtului **Rusu Denis** a.n. ***** în beneficiul reclamantei **Rusu Liuba** a.n. *****.

În ședința de judecată din 04.12.2023 prin SEDP a Judecătoriei ***** a parvenit referința din partea reprezentantului pârâtului prin care consideră cererea de chemare în judecată parțial neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Referitor la capătul de cerere privind stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama.

Pârâtul Rusu Denis declară că este de acord cu stabilirea domiciliului copiilor minori comuni Rusu Anastasia a.n. *****, Rusu Alexandru a.n.*****, Rusu Tatiana a.n. 06.09.2 4 Rusu Victoria a.n. ***** cu

mama, Rusu Liuba, ținând cont de vârsta relativ fragedă a copiilor, de atașamentul acestora față de mamă, de încadrarea lor în instituții de învățământ, dar și pentru a menține legătură strânsă dintre frați, fapt care ar fi în interesele copiilor.

Din momentul încetării traiului în comun al soților, pârâtul nu a obiectat împotriva ca copiii minori să continue a locui împreună cu mamă, poziție care o menține în continuare, cu condiția asigurării posibilității pârâtului de a avea întrevederi în continuare cu copii. Menționează că de la desfacerea căsătoriei dintre soți, Rusu Denis a menținut legătură cu copii săi, vizitându-i periodic în România sau organizându-le vizite în Moldova, *****, la domiciliul tatălui.

Referitor la capătul de cerere privind încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori indică că pîrîtul Rusu Denis la moment nu este încadrat în câmpul muncii și nu dispune de venituri regulate sub formă de salariu sau alte plăți regulate, fapt confirmat prin extrasul de cont eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale din 23.11.2023 (ultimul loc de muncă fiind Serviciu Vamal al RM, eliberare din funcție din 03.05.2022). Din aceste considerente se impune stabilirea pensiei de întreținere pentru copii minori într-o sumă bănească fixă, în modul prevăzut de art. 76, alin. (1) Codul Familiei.

Deși recunoaște obligația de achitare a pensiei de întreținere pentru copii săi minori consideră că mărimea pensiei de întreținere solicitată de reclamanta Rusu Liuba, de 3 000 lei lunar pentru fiecare copil, a fost apreciată arbitrar, cu derogarea de la reperele legale și faptice incidente unui astfel de solicitări.

Astfel, conform datelor Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru un copil cu vîrsta de 1-6 ani pe țară pentru semestrul I al anului 2023 este de 2 416,70 lei lunar, iar pentru copii cu vîrsta de 7-17 ani, este de 3 116,6 lei.

Dat fiind faptul că obligația de întreținere a copilului minor revine ambilor părinți, ambii urmează să acopere cheltuielile de întreținere a acestuia. Reieșind din mărimea minimului de existență pentru un copil minor, fiecărui părinte îi revine obligația de compensare a 1/2 din valoarea minimului de existență pentru un copil minor conform datelor Biroului Național de Statistică.

Ținând cont de minimul de existență stabilit de Biroul Național de Statistică, de obligația ambilor părinți de a întreține copiii minori, precum și de vîrsta copiilor minori, pensia de întreținere ar urma să fie stabilită în mărime de 1205,85 lei lunar pentru copilul cu vîrsta de pînă la 6 ani (Rusu Victoria a.n. *****) și de 1 581,10 lei lunar pentru copii cu vîrsta de peste 7 ani (Rusu Anastsia a.n. *****, Rusu Alexandru a.n.*****, Rusu Tatiana a.n. *****).

Consideră că achitarea pensia de întreținere în mărime de 3000 lei lunar pentru fiecare copil ar reprezenta o sarcină împovărătoare pentru pârât, ceea ce ar reprezenta 12 000 lei lunar, întreaga sarcină pentru întreținerea copiilor minori fiind pusă doar pe umerii unui singur părinte, care nu dispune de venituri regulate.

Prin urmare, pârâtul Rusu Denis este de acord cu stabilirea pensiei de întreținere pentru copiii săi minori în mărime de 1 500 lei lunar pentru fiecare copil, în total 6 000 lei lunar, până la împlinirea majoratului de către aceștia.

Consideră că solicitarea încasarea pensiei de întreținere de la data desfacerii căsătoriei este neîntemeiată, din următoarele considerente:

Menționează că pârâtul a participat la acoperirea cheltuielilor privind întreținerea copiilor săi minori anterior adresării reclamantei în instanța de judecată, efectuând periodic transferuri bănești. Pîrîtul deseori traversează frontiera de stat și vizitează copii în România, când transmitea sume bănești personal și acoperea cheltuieli curente. De asemenea, pârâtul se implică și organizează vacanțe ale copiilor în Moldova, de sărbătorile de iarnă sau în timpul vacanței de vară, perioadă în care acoperă singur toate cheltuielile necesare pentru copii.

Astfel, consideră că reclamanta nu a prezenta probe care ar demonstra faptul că a întreprins măsuri de acordare a pensiei de întreținere, iar debitorul (pîrîtul) s-ar eschiva de la plata pensiei, care ar justifica solicitarea încasării pensiei de întreținere pentru perioada anterioară adresării în instanța de judecată.

Mai mult ca atât, punctează că pârâtul a contractat cumpărarea unui imobil în cadrul Programul. I de Stat ''Prima Casă" - apartament situat în mun. *****, str. **********, cu suprafața de 102,5 m.p.. Din data contractării creditului, ratele lunare pentru apartament au fost achitate doar de către pîrît, așa cum reclamanta nu a fost angajată și se ocupa cu îngrijirea copiilor. În aceiași perioadă, a fost procurat în

leasing un automobil de marcă Skoda Kodiaq, anul producerii 2019. Ratele lunare pentru procurarea mașinii au fost achitate tot de pârât, bunul fiind înregistrat pe numele reclamantei la 30.12.2021. Reține că automobilul dat a rămas în posesia și folosința reclamantei inclusiv după despărțirea soților.

Surse financiare pentru întreținerea copiilor minori se asigură și din contul alocației achitate de statul român, pârâtul exprimându-și acordul și semnând toate actele necesare în acest sens.

Consideră că la stabilirea mărimii pensiei de întreținere pentru copiii minori urmează să țină cont și de circumstanțele indicate mai sus, de faptul că pârâtul nu este la moment angajat câmpul muncii, de starea materială a acestuia la moment, de acțiunile întreprinse în vederea asigurării copiilor cu spațiu locativ suficient și mijloc de transport, implicarea în acoperirea cheltuielilor și organizarea vizitelor regulate. Prin urmare, pârâtul este de acord cu achitarea pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime de 1500 lei lunar pentru fiecare copil (total 6 000 lei lunar), de la data adresării în instanța de judecată.

Argumentele participanților la proces.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Igor Coban, fiind prezent în ședința de judecată a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea ei.

Reprezentantul reclamantului, pârâtului Onofrei Vitalie, fiind prezent în ședința de judecată a susținut referința depusă și a solicitat admiterea parțială a acțiunii și anume stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama acestora și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori din contul lui Rusu Denis în mărime de 1500 lei lunar pentru fiecare copil minor de la data depunerii acțiunii în instanța de judecată cu respingerea solicitării ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată.

Reprezentantul DGASPF **** în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul autorității tutelare comunei Dobroești, județul Ilfov, România în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanţei

Ascultând părțile, studiind materialele cauzei, instanța a ajuns la concluzia că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial din considerentele enumerate în continuare.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art. 62 alin. (1) și (3) Codul familiei, *drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului. Toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun acord, ținându-se cont de interesele și de părerea copilului.*

Din dispozițiile art. 16 din Legea privind drepturile copilului, *fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului.*

Reieșind din dispozițiile art. 63 alin. (1) - (3) *Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor.*

(1[1]) În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor.

(2) Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare

ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.)

(3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi.

Prin prisma art. 64 alin. (1) Codul familiei, *părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică.*

În şedinţa de judecată s-a stabilit cu certitudine că, ***Rusu Liuba* şi *Rusu Denis*** sunt părinții copiilor minori 1) **Rusu Tatiana** a.n. *****, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** şi 4) **Rusu Victoria** a.n. *****, fapt confirmat prin certificatele de naştere seria nr.NA-VI 2041769, NA-VI 1744482, NA-VI 1394836, NA-VI 3652069 (f.d. 11-14).

Se mai testă că copiii minori , a căror domicilii se solicită a fi determinat, au o vârstă fragedă, vîrstă la care copiii au nevoie de supraveghere, întreținere, dragoste și educație din partea părinților.

Conform avizului autorității tutelare Ilfov (f.d. 31-33), s-a stabilit că copiii minori se află în grija mamei Rusu Liuba. Locuința este compusă din 3 camere, 2 băi, hol și balcon. Minorul Rusu Alexandru are camera sa, iar cele 3 minore locuiesc la comun în aceeași cameră. Condițiile de locuit sunt propice pentru creșterea și îngrijirea copiilor.

Având în vedere cele menționate supra, de faptul că în ședință s-a constatat că reclamanta locuiește împreună cu copiii, separat de pârât, precum și vârsta fragedă a copiilor, ataşamentul acestora faţă de fiecare dintre părinţi dar și posibilităţile părinţilor de a-i crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală, instanţa de judecată consideră necesar de a admite cerinţa reclamantei şi a determina domiciliul copiilor minori 1) **Rusu Tatiana** a.n. *****, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** şi 4) **Rusu Victoria** a.n. *****, la domiciliul reclamantei Rusu Liuba. Or, prin determinarea domiciliului copiilor cu mama, pârâtul ca părinte nu va fi limitat în dreptul de a comunica și a se vedea cu copiii prin orice modalități posibile.

Cât privește încasarea pensiei de întreținere instanța de judecată menționează următoarele.

În şedinţa de judecată s-a constatat faptul că Rusu Liuba solicită încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 3000 lei lunar, pentru fiecare copil începând cu data înregistrării divorțului și până la atingerea majoratului de către copiii minori.

Reclamanta a indicat că pârâtul nu contribuie la întreținerea copilului minor. Probe care ar confirma mărimea veniturilor pe care le are pârâtul, de către reclamantă n-au fost prezentate.

Potrivit art.58 alin.(1) *Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.*

Potrivit prevederilor art. 84 Codul Familiei RM, cuantumul pensiei de întreţinere încasate de la un soţ (fost soţ) în favoarea celuilalt soţ se stabileşte de către instanţa judecătorească într-o sumă bănească fixă plătită lunar. La stabilirea sumei pensiei de întreţinere, se ţine cont de situaţia materială şi familială a soţilor (foştilor soţi), de alte circumstanţe importante.

Potrivit prevederilor art. 74 alin. (1)-(3) Codul familiei, *ambii părinţi sunt obligaţi să-şi întreţină copii minori. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare*.

Întru respectarea prevederilor menționate mai sus, urmează a ține cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la *art.9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menținere a echilibrului drepturilor copilului, al ambilor părinți care nu se află în relație de căsătorie precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.*

În conformitate cu prevederile art. 76 Codul familiei, *în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.*

Suplimentar normelor enunțate mai sus, se remarcă că soluționând problema stabilirii cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, instanţa de judecată are obligaţia de a asigura copilului protecţia şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredinţat în mod legal, şi în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

Instanța de judecată reține că, în prezent copiii minori se află la întreținerea și educația mamei, care își exercită atât obligațiile patrimoniale cât și nepatrimoniale, ce țin de creșterea și îngrijirea zilnică a copiilor, asigurându-i cu spațiu locativ și suportând un șir de cheltuieli în acest sens.

Totodată din probele anexate, nu rezultă că pârâtul Rusu Denis ar avea un salariu sau alte venituri regulate.

În acest context nu poate fi justificată solicitarea reclamantei privind încasarea concomitentă a pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă și a unei cote din salariu și/sau alte venituri. Or, din dispoziţiile art.75 Codul familiei, rezultă că încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în cîmpul muncii, avînd un loc de muncă de bază şi, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil şi/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului şi/sau alte venituri ale sale.

La caz, instanța atestă că nu au fost prezentate careva date despre locul de muncă a pârâtului, despre salariul şi/sau alte venituri ale ultimului.

Prin urmare în interesul superior al copiilor instanța consideră necesar ca pensia de întreținere a copiilor minori de a fi stabilită într-o sumă bănească fixă, iar la determinarea cuantumului se va conduce de prevederile enunțate supra, potrivit cărora instanțele judecătorești urmează să țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil, de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

Astfel, din sensul art. 76 din Codul familiei rezultă că, starea materială reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex.: capacitatea de muncă, studiile, etc.). Starea familială defineşte conjunctura şi relaţiile persoanei (părintelui) în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, precum: numărul copiilor, a persoanelor aflate la întreţinere, etc. Sintagma alte circumstanţe importante, stipulată la finalul normei disputate, extinde sfera de aplicare a art. 76 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot potrivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra (ex.: chestiuni de ordin medical, informaţia eliberată de Biroul Naţional de Statistică cu privire la valoarea minimului de existenţă pentru un copil).

În acest context, instanța ține cont de informația plasată de Biroul Național de Statistică al RM pe site-ul www.statistica.md, conform căreia minimul de existență total pe țară pe anul 2023 la data depunerii cererii constituie în medie 2411,70 lei pentru un copil în vârstă de la 1-6 ani și 3162,2 lei, pentru un copil în vârstă de la 7-17 ani.

În corespundere cu art.2 al Legii nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minim de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului. Potrivit art.3 al aceleiași Legi, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației; mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii. Mărimea minimului de existență pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

Coroborând cele două texte legale invocate, reiese că minimul de existență nu prevede cheltuielile necesare pentru dezvoltarea acestuia, activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului.

În acest context, instanța constată că copiii minori, pe lângă cheltuielile de bază, necesită și cheltuieli legate de educație, socializare adecvate vârstei acestora.

Instanța atestă că mărimea sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu art.76 alin. (1) Codul familiei, se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor şi păstrându-se, pe cât este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copiilor, prin urmare instanța va admite parțial solicitarea reclamantei cu încasarea pensiei pentru întreţinere de la Rusu Denis în beneficiul copiilor minori 1) **Rusu Tatiana** a.n. *****, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** și 4) **Rusu Victoria** a.n. *****, prin intermediul mamei Rusu Liuba în mărime de 2000,00 (două mii) lei lunar pentru fiecare copil minor. Or, în cazul dat suma de 2000,00 lei platibilă lunar pentru fiecare copil minor , în viziunea instanței ar fi una rezonabilă și proporțională cheltuielilor pentru întreținerea acestora.

Totodată, această sumă ar asigura, pe cât se poate, un trai decent al copiilor și totodată nu este o sumă împovărătoare, raportată la realitățile economico-financiare și necesităților de întreținere a acestora.

Privitor la suma pensiei de întreținere pe care pârâtul Rusu Denis ar fi de acord să o achite în sumă de 1500 lei este una insuficientă în viziunea instanței, or necesitățile copilului prezumă, pe lângă minimul de existență, cheltuieli legate de procurarea hainelor, medicamentelor, cheltuieli necesare creșterii și evoluării echilibrate a copilului.

Sub un alt aspect, instanța reiterează că, ambilor părinți le revine obligația de întreținere a copiilor săi minori, în scopul legitim de asigurare a unui suport material suficient dezvoltării armonioase a copiilor, în cazul în care părinții divorțează sau nu mai duc viață comună, iar obligația de întreținere a unui copil nu presupune doar realizarea unor anumite cheltuieli bănești, implicând o mulțime de alte obligații și activități subsecvente.

În aceeași ordine de idei, instanța consideră oportun în cazul dat de a menționa și prevederile art. 18 alin.(1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, *care prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului*.Situație de acest fel este reglementată şi în art.27 alin.(2) din Convenţie, *care prevede că părinților şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului*.

Instanța mai menționează, că starea materială a părintelui sau opinia sa față de cuantumul pensiei de întreținere pe care urmează să o achite, nu este un factor esențial și primordial, deoarece acesta în orice circumstanțe este obligat să asigure întreținerea copilului, necesară pentru o dezvoltare normală a acestuia. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

Prin urmare, instanța consideră că, suma propusă de pârât, în cuantum de 1 500 de lei/lunar pentru fiecare copil, este insuficientă pentru întreţinerea, mai cu seamă că necesitățile specifice vârstei copilului reclamă costuri ce depăşesc simpla întreţinere.

Conform art. 99 al. (1) Codul Familiei, *Instanţa judecătorească este în drept să hotărască încasarea pensiei de întreţinere de la data depunerii cererii.*

Ținând cont de cele expuse, de faptul că părinții sunt obligați în egală măsură să-și întrețină copiii minori, instanţa consideră necesar de a admite parțial cerința şi de a încasa de la pârât pensie pentru întreţinerea copiilor minori 1) **Rusu Tatiana** a.n. *****, 2) **Rusu Alexandru** a.n.*****, 3) **Rusu Anastasia** a.n.***** și 4) **Rusu Victoria** a.n. ***** în mărime de 2000,00 lei lunar pentru fiecare copil până la atingerea majoratului de copiii minori începând cu data depunerii cererii.

Privitor la invocarea reprezentantului reclamantei privind încasarea pensiei de întreținere de la data înregistrării divorțului adică 21.01.2022 , instanța relevă că solicitarea dată nu este probată. Or, potrivit art. 98 alin. 3 Codul Familiei expres prevede că *pensia de întreţinere poate fi încasată pentru perioada anterioară adresării în instanţa judecătorească dacă se va stabili că în perioada respectivă s-au întreprins măsuri de acordare a întreţinerii, dar debitorul întreţinerii s-a eschivat de la plata pensiei.*

Art. 98 alin.(1) Cod de Procedură Civilă, *prevede că cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*

Instanţa reţine că la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamanta a fost scutită de plata taxei de stat în latura ce ţine de încasarea pensiei pentru întreţinerea copiilor minori, conform art. 85 alin. (1) CPC în vigoare la data depunerii, potrivit căruia, *de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc: reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei de întreţinere.*

Conform art. 87 alin.(1) lit. c) CPC, valoarea acţiunii se determină: *din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.*

Astfel instanța de judecată consideră necesar de încasat de la pârâtul Rusu Denis în beneficiul bugetului de stat, taxa de stat în mărime de 2880,00 lei, taxă de stat de a cărei plată a fost scutită reclamanta la depunerea cererii de chemare în judecată în partea ce ţine de încasarea pensiei pentru întreţinerea copiilor minori.

Potrivit prevederilor art. 256 al. (1) lit. a) Cod de Procedură Civilă

Urmează a fi executate imediat ordonanţa sau hotărîrea judecătorească prin care pîrîtul este obligat la plata pensiei de întreţinere.

Respectiv, în Hotărâre se va menţiona că, în partea încasării pensiei de întreţinere, hotărârea se execută imediat.

Cu referire la cererea părții reclamante cu privire la compensarea din contul părții pârâte a cheltuielilor de judecată, instanța de judecată consideră necesar de a fi admisă integral.

Potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului*.

Raportând circumstanţele de fapt stabilite în procesul examinării cauzei, la normele menţionate, instanța constată că prin ordinul de plată seria A nr. 00529946418145 din 10.08.2023 se atestă că partea reclamantă a suportat cheltuieli de judecare de 100,00 lei cu titlu de taxă de stat (f.d. 4).

Astfel, urmează a fi încasat de pârâtul/reclamant Rusu Denis în beneficiul lui Rusu Liuba cheltuieli judiciare compuse din taxa de stat în mărime de 100,00 lei.

În conformitate cu art. 238-241 CPC,

Instanța de Judecată, în numele Legii
H O T Ă R Ă Ș T E

Se admite acțiunea parțial.

Se stabilește domiciliul copiilor minori **Rusu Tatiana,** IDNP *****, născută la *****, **Rusu Alexandru,** IDNP *****, născut la*****, **Rusu Anastasia,** IDNP *****, născută la *****, **Rusu Victoria,** IDNP *****, născută la ***** la domiciliul mamei **Rusu Liuba.**

Se încasează pensia pentru întreţinere de la **Rusu Denis** în beneficiul copiilor minori **Rusu Tatiana,** IDNP *****, născută la *****, **Rusu Alexandru,** IDNP *****, născut la*****, **Rusu Anastasia,** IDNP *****, născută la *****, **Rusu Victoria,** IDNP *****, născută la *****, prin intermediul mamei **Rusu Liuba,** în mărime de ***2000,00 (două mii) lei*** lunar pentru fiecare copil minor, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată 18.08.2023, până la atingerea majoratului de către copiii minori.

În partea încasării pensiei de întreţinere, hotărârea se execută imediat.

Se încasează taxa de stat în mărime de **2880,00 (două mii opt sute optzeci) lei** în beneficiul **Statului**, din contul lui **Rusu Denis**.

Se încasează din contul lui **Rusu Denis** în beneficiul lui **Rusu Liuba** cheltuieli de judecată compuse din taxa de stat în mărime de ***100,00 (una sută) lei*** .

Se explică dreptul părţilor şi participanţilor la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi atacată cu apel în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei *****.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul ***Lilia Potînga***
Copia Hotărârii corespunde originalului
Judecătorul ***Lilia Potînga***